

1. Nazwa, siedziba i podstawowy przedmiot działalności Grupy Kapitałowej ZPUE S.A.

Spółka dominująca – ZPUE S.A.

ZPUE S.A. z siedzibą we Włoszczowie (do dnia 18 grudnia 2006 roku Spółka funkcjonowała pod nazwą Zakład Produkcji Urządzeń Elektrycznych B.Wypychewicz Spółka Akcyjna) powstał na podstawie umowy spółki potwierdzonej aktem notarialnym. Spółka rozpoczęła działalność 7 stycznia 1997 r. z dniem pierwszego wpisu do Rejestru Handlowego Sądu Rejonowego w Kielcach pod nr RHB – 2536.

Do Krajowego Rejestru Sądowego wpisana została w dniu 27 listopada 2001 r. za numerem KRS: 0000052770. Organem prowadzącym rejestr jest Sąd Rejonowy w Kielcach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

Podstawowym przedmiotem działalności emitenta według Polskiej Klasyfikacji Działalności jest produkcja aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej (PKD 27.12.Z).

Głównym przedmiotem działalności Spółki jest:

- produkcja wyrobów betonowych budowlanych, z wyjątkiem budynków prefabrykowanych,
- produkcja konstrukcji metalowych,
- produkcja metalowych elementów stolarki budowlanej,
- produkcja aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej, z wyjątkiem działalności usługowej,
- działalność usługowa w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji elektrycznej aparatury rozdzielczej i sterowniczej,
- wykonanie robót ogólnobudowlanych w zakresie rozdzielczych obiektów liniowych: rurociągów, linii elektroenergetycznych i telekomunikacyjnych – lokalnych,
- towary transport drogowy pojazdami uniwersalnymi.

Według klasyfikacji przyjętej przez rynek regulowany ZPUE S.A. zakwalifikowana jest do spółek z branży przemysłu elektromaszynowego.

Spółka zależna – ZPUE Gliwice Sp. z o.o.

ZPUE Gliwice Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach powstał na podstawie umowy spółki potwierdzonej aktem notarialnym. Spółka rozpoczęła działalność 1.05.1995 r. z dniem pierwszego wpisu do Rejestru Handlowego Sądu Rejonowego w Gliwicach pod nr RHB – 11901.

Do Krajowego Rejestru Sądowego wpisana została w dniu 21.11.2002 r. za numerem KRS: 0000133811. Organem prowadzącym rejestr jest Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

Podstawowym przedmiotem działalności emitenta według Polskiej Klasyfikacji Działalności jest produkcja aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej (PKD 27.12.Z).

Kapitał zakładowy ZPUE Gliwice sp. z o.o. wynosi 1.500.000,00 PLN i dzieli się na 15.000 udziałów po 100,00 PLN każdy. ZPUE S.A. posiada 14.966 udziałów ZPUE Gliwice sp. z o.o., stanowiących 99,9% kapitału zakładowego tej spółki oraz uprawniających Spółkę do wykonywania 99,9% głosów na zgromadzeniu wspólników ZPUE Gliwice sp. z o.o.

Spółka zależna - Elektromontaż-1 Katowice S.A. z siedzibą w Katowicach

Elektromontaż-1 Katowice S.A. jest producentem urządzeń elektrycznych, w tym: rozdzielnic średniego i niskiego napięcia, obudów do rozdzielnic i szaf sterowniczych, obudów transformatorów, mostów szynowych niskiego i średniego napięcia, układów SZR oraz baterii kondensatorów do kompensacji mocy biernej.

Elektromontaż-1 Katowice S.A. jako producent urządzeń elektroenergetycznych istnieje na rynku od 1948 roku. W 1992 roku został przekształcony w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa, a w 1995 roku włączony do Programu Powszechnej Prywatyzacji. W 1998 roku kontrolny pakiet Elektromontażu przejęło przedsiębiorstwo Klöckner-Moeler z siedzibą w Niemczech, w 2004 roku pakiet ten odkupiło przedsiębiorstwo Transforma Projekt Management GmbH z siedzibą w Niemczech, a w 2007 roku głównym akcjonariuszem został Bogusław Wypychewicz. W dniu 23 maja 2007 roku nastąpiła zmiana nazwa na Elektromontaż-1 Katowice Spółka Akcyjna.

Elektromontaż-1 Katowice Spółka Akcyjna z siedzibą w Katowicach powstał na podstawie umowy spółki potwierdzonej aktem notarialnym. Spółka rozpoczęła działalność w 1992 r. z dniem pierwszego wpisu do Rejestru Handlowego Sądu Rejonowego w Katowicach pod nr RHB – 8398.

Do Krajowego Rejestru Sądowego wpisana została w dniu 25.01.2002 r. za numerem KRS: 0000083973. Organem prowadzącym rejestr jest Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki według Polskiej Klasyfikacji Działalności jest produkcja aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej (PKD 27.12.Z).

Kapitał zakładowy Elektromontaż-1 Katowice S.A. wynosi 6.628.902,72 PLN i dzieli się na 1.883.211 akcji po 3,52 PLN każdy. ZPUE S.A. posiada 1.870.439 akcji Elektromontaż-1 Katowice S.A., stanowiących 99,32% kapitału zakładowego tej spółki oraz uprawniających Spółkę do wykonywania 99,32% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Elektromontaż-1 Katowice S.A.

Na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego Katowice – Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 25.07.2012 r. została zarejestrowana zmiana dotychczasowej nazwy firmy Elektromontaż – 1 Katowice S.A. na nową nazwę firmy ZPUE Katowice S.A.

Spółka zależna - ZPUE Tools Sp. z o.o. we Włoszczowie

ZPUE Tools Sp. z o.o. dysponując nowoczesnym parkiem maszynowym specjalizuje się w produkcji: wykrojników, form wtryskowych, form do pras. ZPUE Tools Sp. z o.o. oferuje również usługi w zakresie obróbki skrawaniem. Dla naszej Grupy przygotowuje formy do wytwarzania elementów z tworzyw termoutwardzalnych, z których powstają obudowy złącz kablowych raz wytwarza formy do produkcji żerdzi wirowanych, szereg narzędzi (form, stempli i matryc), wiele podzespołów i detali wykorzystywanych do produkcji aparatury elektroenergetycznej.

Do Krajowego Rejestru Sądowego wpisana została w dniu 21.03.2006 r. za numerem KRS: 0000253345. Organem prowadzącym rejestr jest Sąd Rejonowy w Kielcach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki według Polskiej Klasyfikacji Działalności jest sprzedaż hurtowa pozostałych półproduktów (PKD 4676Z).

Kapitał zakładowy ZPUE Tools Sp. z o.o. wynosi 60.000,00 PLN i dzieli się na 12 udziałów po 5.000,00 PLN każdy. ZPUE S.A posiada 12 udziałów ZPUE Tools Sp. z o.o., stanowiących 100% kapitału zakładowego tej spółki oraz uprawniających Spółkę do wykonywania 100% głosów na zgromadzeniu wspólników ZPUE Tools Sp. z o.o.

Spółka zależna - ZPUE Poles Sp. z o.o. we Włoszczowie

ZPUE Poles Sp. z o.o. wytwarza strunobetonowe żerdzie wirowane, służące jako „słupy”, czyli element na którym montowane są konstrukcje wsporcze dla linii napowietrznych średniego i niskiego napięcia. Żerdzie produkowane są na zoptymalizowanej, zautomatyzowanej linii produkcyjnej. Obecna zdolność produkcyjna ZPUE Poles Sp. z o.o. to 16.000 żerdzi wirowanych rocznie. Wniesiona spółka ZPUE Poles Sp. z o.o. do Grupy Kapitałowej ZPUE S.A. umożliwia kompleksową realizację zamówień dla linii napowietrznych i inwestycji oświetlenia ulicznego.

Do Krajowego Rejestru Sądowego wpisana została w dniu 04.05.2011 r. za numerem KRS: 0000385172. Organem prowadzącym rejestr jest Sąd Rejonowy w Kielcach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki według Polskiej Klasyfikacji Działalności jest produkcja wyrobów budowlanych z betonu (PKD 2361Z).

Kapitał zakładowy ZPUE Poles Sp. z o.o. wynosi 15.000,00 PLN i dzieli się na 300 udziałów po 50,00 PLN każdy. ZPUE S.A posiada 300 udziałów ZPUE Poles Sp. z o.o., stanowiących 100% kapitału zakładowego tej spółki oraz uprawniających Spółkę do wykonywania 100% głosów na zgromadzeniu wspólników ZPUE Poles Sp. z o.o.

Inne podmioty zależne – nie objęte konsolidacją

Poniżej przedstawiono informacje o spółkach zależnych ZPUE S.A., które nie mają obecnie istotnego znaczenia dla działalności Grupy Kapitałowej:

- Spółka „Zawod błocznych komplektnych transformatorowych podstacji” OOO (Zakład Kompletnych Transformatorowych Stacji) w Osiedlu Tołmaczewo (obwód Leningradzki, Federacja Rosyjska) zajmuje się produkcją obudów betonowych oraz kompletnych stacji transformatorowych w obudowach betonowych. Spółka jest odpowiednikiem polskiej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością a jej kapitał zakładowy wynosi 10.000,00 rubli. ZPUE S.A posiada udział o wartości 5.100,00 rubli, stanowiący 51%

- kapitału zakładowego tej spółki oraz uprawniający ZPUE S.A. do wykonywania 51% głosów na zgromadzeniu wspólników tej spółki.
- Spółka „Promysliennyje inwiesticii” OOO (Przemysłowe Inwestycje) w Osiedlu Tołmaczewo (obwód Leningradzki, Federacja Rosyjska) zajmuje się wynajmem nieruchomości, oraz utrzymaniem ruchu w spółce ZBKTP. Spółka jest odpowiednikiem polskiej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością a jej kapitał zakładowy wynosi 85.000.000,00 rubli. ZPUE S.A. posiada udział o wartości 43.350.000,00 rubli, stanowiący 51% kapitału zakładowego tej spółki oraz uprawniający ZPUE S.A. do wykonywania 51% głosów na zgromadzeniu wspólników tej spółki.
 - Spółka OOO ZPUE Ukraina (ZPUE Ukraina) w Synelnykowe (Republika Ukrainy) zajmuje się działalnością handlową na terenie Ukrainy. Spółka jest odpowiednikiem polskiej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością a jej kapitał zakładowy wynosi 8.000 Euro. ZPUE S.A. posiada udział o wartości 6.400 Euro, stanowiący 80% kapitału zakładowego tej spółki oraz uprawniający ZPUE S.A. do wykonywania 80% głosów na zgromadzeniu wspólników tej spółki.
 - Spółka ZPUE Trade, s.r.o. (ZPUE Trade) w Napajedla (Republika Czeska) zajmuje się działalnością handlową na terenie Czech. Spółka jest odpowiednikiem polskiej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością a jej kapitał zakładowy wynosi 210.000,00 CZK. ZPUE S.A. posiada udział o wartości 154.000,00 CZK, stanowiący 73,33% kapitału zakładowego tej spółki oraz uprawniający ZPUE S.A. do wykonywania 73,33% głosów na zgromadzeniu wspólników tej spółki.
 - Spółka ZPUE Balkani, EOOD (ZPUE Bałkany) w Sofii (Republika Bułgarii) zajmuje się działalnością handlową oraz produkcją obudów betonowych na terenie Bułgarii. Spółka jest odpowiednikiem polskiej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością a jej kapitał zakładowy wynosi 300 BGN. ZPUE S.A. posiada 300 udziałów o łącznej wartości 300 BGN, stanowiący 100% kapitału zakładowego tej spółki oraz uprawniający ZPUE S.A. do wykonywania 100% głosów na zgromadzeniu wspólników tej spółki.

Spółka nie objęła konsolidacją danych finansowych zakupionych spółek ze względu na ich małą istotność w wartościach skonsolidowanych grupy oraz ze względu na fakt, iż koszty pozyskania wiarygodnych informacji finansowych przewyższyłyby korzyści ekonomiczne z ich pozyskania i zaprezentowania. Jednakże ZPUE S.A. traktuje zakup udziałów w w/w spółkach jako inwestycję długoterminową, nakierowaną na rozbudowę dotychczasowej oferty produktowej oraz ma nadzieję, że pozwoli to na rozpoznanie rynku Europy Wschodniej, a tym samym umożliwi w przyszłości nawiązanie kontaktów handlowych z rynkiem wschodnim.

Skonsolidowane półroczne sprawozdanie finansowe za I półrocze 2012 roku zostało sporządzone w oparciu o dane finansowe ZPUE S.A. we Włoszczowie oraz dane ZPUE Gliwice Sp. z o.o., Elektromontaż-1 Katowice S.A., ZPUE Poles Sp. z o.o. oraz ZPUE Tools Sp. z o.o..

Na dzień 30.06.2012 r. ZPUE S.A. posiada również 28 udziałów w Przedsiębiorstwie Aparatów i Konstrukcji Energetycznych ZMER Sp. z o.o. w Kaliszu, które uprawniają do oddania 28 głosów na Zgromadzeniu Wspólników co stanowi 3,92% ogólnej liczby głosów. Wskazana spółka nie wchodzi jednak w skład Grupy Kapitałowej ZPUE S.A., zatem nie jest objęta konsolidacją.

2. Czas trwania Grupy Kapitałowej ZPUE S.A.

Czas trwania Spółek z Grupy Kapitałowej ZPUE S.A. jest nieoznaczony.

3. Wskazanie okresów sprawozdawczych

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone obejmuje okres I półrocza 2012 roku, tj. od 1 stycznia do 30 czerwca 2012 roku oraz okres porównywalny roku 2011, tj. od 1 stycznia do 30 czerwca 2011 roku.

4. Skład osobowy Zarządu oraz Rady Nadzorczej Spółki dominującej – ZPUE S.A.

Skład Zarządu Emitenta

Na dzień 30 czerwca 2012 roku Zarząd ZPUE S.A. we Włoszczowie działał w następującym składzie:

- Prezes Zarządu – Andrzej Grzybek
- Członek Zarządu – Stanisław Toborek
- Członek Zarządu – Mariusz Synowiec

Prokurenci

Na dzień 30 czerwca 2012 roku Prokurentami spółki ZPUE S.A. byli:

- Prokurent – Piotr Zawadzki
- Prokurent – Katarzyna Kusa
- Prokurent – Iwona Dobosz
- Prokurent – Henryk Arkit
- Prokurent – Aneta Lichosik
- Prokurent – Jadwiga Zawisza
- Prokurent – Wojciech Pyka
- Prokurent – Dariusz Górski

Skład Rady Nadzorczej Emitenta

Na dzień 30 czerwca 2012 roku Rada Nadzorcza ZPUE S.A. we Włoszczowie działała w następującym składzie:

- Prezes Rady Nadzorczej – Bogusław Wypychewicz
- Zastępca Prezesa Rady Nadzorczej – Małgorzata Wypychewicz
- Członek Rady Nadzorczej – Krzysztof Jamróż
- Członek Rady Nadzorczej – Tomasz Stępień
- Członek Rady Nadzorczej – Piotr Kukurba

5. Skład Zarządu oraz Rady Nadzorczej Spółek Zależnych**ZPUE Gliwice Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach****Skład Zarządu**

Na dzień 30 czerwca 2012 roku Zarząd spółki ZPUE Gliwice sp. z o.o. działał w następującym składzie:

- Prezes Zarządu – Damian Asztabski
- Członek Zarządu – Joanna Baran
- Członek Zarządu – Grzegorz Kalinowski

Rada Nadzorcza

Na dzień 30 czerwca 2012 roku Rada Nadzorcza ZPUE Gliwice Sp. z o.o. w Gliwicach działała w następującym składzie:

- Prezes Rady Nadzorczej - Andrzej Grzybek
- Zastępca Prezesa Rady Nadzorczej - Tomasz Stępień
- Członek Rady Nadzorczej - Iwona Dobosz
- Członek Rady Nadzorczej - Stanisław Toborek
- Członek Rady Nadzorczej - Krzysztof Jamróż
- Członek Rady Nadzorczej - Leszek Gluźniński

Elektromontaż-1 Katowice S.A. z siedzibą w Katowicach**Rada Nadzorcza**

Na dzień 30 czerwca 2012 roku Rada Nadzorcza Elektromontaż-1 Katowice S.A. działała w następującym składzie:

- Prezes Rady Nadzorczej – Andrzej Grzybek
- Zastępca Prezesa Rady Nadzorczej – Krzysztof Jamróż
- Członek Rady Nadzorczej – Iwona Dobosz
- Członek Rady Nadzorczej – Tomasz Stępień
- Członek Rady Nadzorczej – Mariusz Synowiec
- Członek Rady Nadzorczej – Leszek Gluźniński

Zarząd

Na dzień 30 czerwca 2012 roku Zarząd Elektromontaż-1 Katowice S.A. działał w następującym składzie:

- Prezes Zarządu – Jan Wiatowski
- Członek Zarządu – Leszek Wójtowicz

ZPUE Tools Sp. z o.o. we Włoszczowie

Zarząd

Na dzień 30 czerwca 2012 roku Zarząd ZPUE Tools Sp. z o.o. we Włoszczowie działał w następującym składzie:

- Prezes Zarządu – Mariusz Synowiec

Prokurenci

Na dzień 30 czerwca 2012 roku Prokurentami spółki ZPUE Tools Sp. z o.o. byli:

- Prokurent – Aneta Lichosik
- Prokurent – Wojciech Pyka
- Prokurent – Marian Wójcik

ZPUE Poles Sp. z o.o. we Włoszczowie

Rada Nadzorcza

Na dzień 30 czerwca 2012 roku Rada Nadzorcza ZPUE Poles Sp. z o.o. we Włoszczowie działała w następującym składzie:

- Przewodniczący Rady Nadzorczej – Bogusław Wypychewicz
- Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej – Małgorzata Wypychewicz
- Członek Rady Nadzorczej – Michał Wypychewicz

Zarząd

Na dzień 30 czerwca 2012 roku Zarząd ZPUE Poles Sp. z o.o. we Włoszczowie działał w następującym składzie:

- Prezes Zarządu – Stanisław Toborek

Prokurenci

Na dzień 30 czerwca 2012 roku Prokurentami spółki ZPUE Poles Sp. z o.o. byli:

- Prokurent – Aneta Lichosik
- Prokurent – Krzysztof Motyl

6. **W skład ZPUE S.A. nie wchodzi wewnętrzne jednostki organizacyjne.**
7. **ZPUE S.A. jest podmiotem dominującym w Grupie Kapitałowej ZPUE S.A.. Spółka sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe.**
8. **W okresie, za który sporządzone jest sprawozdanie z działalności jednostki nie nastąpiło połączenie jakichkolwiek spółek z ZPUE S.A.**
9. **Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzono przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę dominującą – ZPUE S.A. oraz spółki zależne – ZPUE Gliwice Sp. z o.o., Elektromontaż-1 Katowice S.A., ZPUE Tools Sp. z o.o., ZPUE Poles Sp. z o.o. oraz podmioty zależne nie objęte konsolidacją spółka „Zawod błocznych komplektnych transformatorowych podstacji” OOO (Zakład Kompletnych Transformatorowych Stacji), „Promyszlennyje inwiesticii” OOO (Przemysłowe Inwestycje) (obwód Leningradzki, Federacja Rosyjska), Spółka OOO ZPUE Ukraina (ZPUE Ukraina), ZPUE Trade, s.r.o. (ZPUE Trade), ZPUE Balkani, EOOD (ZPUE Bałkany) przez co najmniej 12 kolejnych miesięcy i dłużej. Nie są znane okoliczności, które wskazywałyby na istnienie zagrożeń dla kontynuacji działalności Grupy Kapitałowej ZPUE S.A.**
10. **Sprawozdania finansowe podlegały przekształceniu w celu zapewnienia porównywalności danych finansowych.**

W związku z rozszerzeniem Grupy Kapitałowej ZPUE S.A. dokonano przekształcenia jednostkowych sprawozdań finansowych spółek zależnych na zgodne z MSR/MSSF.

11. **Korekty skonsolidowanego sprawozdania finansowego i porównywalnych danych finansowych wynikające z opinii podmiotów uprawnionych do badania.**

W przedstawionym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz porównywalnych danych finansowych nie dokonano korekt wynikających z zastrzeżeń w opiniach podmiotów uprawnionych do badania o sprawozdaniach finansowych za lata, za które sprawozdanie finansowe zostało zamieszczone w raporcie.

12. Określenie przyjętych zasad rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów, ustalenie wyniku finansowego oraz sposobu sporządzenia sprawozdania finansowego i danych porównywalnych.

Stosowane przez jednostkę zasady rachunkowości dostosowane są do wymogów wynikających z Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej (dalej MSSF), a w zakresie nieuregulowanym w tych Standardach na podstawie ustawy o rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisach wykonawczych (dalej UOR).

2.1. Obowiązujące zasady wyceny aktywów i pasywów

Zasady ewidencji rzeczowych aktywów trwałych

Za *rzeczowe aktywa trwałe* uznaje się takie składniki aktywów, które:

- są utrzymywane przez jednostkę gospodarczą w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych oraz
- którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystane przez czas dłuższy niż jeden okres.

Pozycję rzeczowych aktywów trwałych ujmuje się jako składnik aktywów jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem aktywów oraz, że można wycenić w sposób wiarygodny cenę nabycia lub koszt wytworzenia tego składnika aktywów.

Do środków trwałych jednostki zalicza się;

- grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntów),
- budynki,
- obiekty inżynierii lądowej i wodnej,
- maszyny, urządzenia,
- środki transportu,
- inne przedmioty

Do środków trwałych jednostki zalicza się również obce środki trwałe używane przez nią na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, jeżeli z innych przepisów wynika prawo dokonywania od nich odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) przez korzystającą z tych środków jednostkę. Przedmioty w cenie do 3 500,00 zł. traktowane są jako materiały. Z chwilą wydania do użytkowania wartość ich odpisuje się w koszty materiałowe oraz ujmuje w ewidencji pozabilansowej ilościowo-wartościowej. Materiały objęte są ewidencją pozabilansową wg miejsc użytkowania. Za kryterium do objęcia materiałów ewidencją przyjęto okres użytkowania dłuższy niż rok.

Środki trwałe w cenie jednostkowej powyżej 3 500,00 zł. są wprowadzane do ewidencji środków trwałych. Ewidencja środków trwałych pozwalała wprowadzić wyróżniki rozróżniając środki trwałe sfinansowane ze źródeł innych (np. z budżetu państwa, z dotacji unijnych.) Środki trwałe rejestrowane są w pozycjach analitycznych zgodnie z symboliką KRŚT.

Za *wartości niematerialne* uznaje się nabyte, nadające się do gospodarczego wykorzystania w dniu przyjęcia do używania:

- prawa majątkowe, autorskie prawa majątkowe, licencje, koncesje, prawa do: projektów, wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów zdobniczych lub użytkowych,
- koszty prac rozwojowych zakończonych wynikiem pozytywnym, nakłady na prace rozwojowe,
- wartość firmy,
- know-how

o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok, wykorzystywane na potrzeby związane z prowadzoną działalnością gospodarczą albo oddane do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze.

Pozycja rzeczowych aktywów trwałych, która kwalifikuje się do ujęcia jako składnik aktywów, początkowo wyceniana jest według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych składa się cena zakupu, łącznie z cłami importowymi i bezzwrotnymi podatkami od zakupu i wszystkimi innymi pozwalającymi się bezpośrednio

przyporządkować kosztami poniesionymi w celu doprowadzenia składnika aktywów do stanu zdolności użytkowej, który jest zgodny z jego zamierzonym wykorzystaniem. W przypadku **wytworzenia** we własnym zakresie jest to koszt wytworzenia, za który uważa się wartość zużytych składników rzeczowych i usług obcych, kosztów wynagrodzeń za pracę wraz z narzutami i inne koszty dające się zaliczyć do wartości wytworzonych środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych. Do kosztu wytworzenia nie zalicza się kosztów ogólnych zarządu, kosztów sprzedaży, pozostałych kosztów operacyjnych i finansowych oraz kosztów nadmiernych braków, nadmiernego zużycia robocizny i innych zasobów w trakcie budowy, montażu lub ulepszenia środków trwałych i dostosowania do używania;

W razie nabycia w drodze spadku lub darowizny lub w inny nieodpłatny sposób wartość początkową środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej stanowi cena sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu z dnia nabycia, chyba że umowa darowizny albo umowa o nieodpłatnym przekazaniu określa tę wartość w niższej wysokości. Za cenę rynkową uważa się cenę stosowaną w danej miejscowości w obrocie składnikami tego samego rodzaju, gatunku z uwzględnieniem ich stanu technicznego i stopnia zużycia.

W przypadku trudności w ustaleniu kosztu wytworzenia środka trwałego jego wartość początkową ustala biegły rzeczoznawca z uwzględnieniem cen rynkowych z dnia przekazania składnika do użytkowania.

Podstawowym narzędziem ewidencyjnym środków trwałych jest „Księga inwentarzowa środków trwałych” z podziałem na grupy środków trwałych.

„Księga inwentarzowa środków trwałych” obejmuje m.in. następujące pozycje:

- numer inwentarzowy odrębny dla każdego obiektu,
- datę przyjęcia na stan, numer dowodu, rodzaj dowodu,
- rok budowy (nabycia),
- nazwę środka trwałego,
- symbol klasyfikacji rodzajowej środka trwałego,
- wartość początkową,
- zmiany wartości następujące w okresie użytkowania,
- roczną stopę amortyzacji,
- roczną i miesięczną kwotę amortyzacji,
- umorzenie dotychczasowe,
- wartość netto,
- datę wycofania z użytkowania i numer dowodu,
- inne dane (wydział, stanowisko kosztów, rodzaj pozyskanego dofinansowania itp.).

Podstawowym narzędziem ewidencyjnym wartości niematerialnych i prawnych jest „Księga wartości niematerialnych i prawnych”.

„Księga wartości niematerialnych i prawnych” obejmuje następujące pozycje:

- numer inwentarzowy,
- nazwę,
- datę zakupu lub wytworzenia,
- datę księgowania i numer dowodu nabycia,
- datę oddania do użytku,
- wartość początkową,
- roczną stopę amortyzacji,
- wartość amortyzacji rocznej, miesięcznej i od początku użytkowania,
- wartość netto,
- datę pełnego umorzenia,
- datę i numer dowodu wycofania z ewidencji,
- inne dane (dział, stanowisko kosztów itp.).

Obce środki trwałe ujmują się w ewidencji pozabilansowej na koncie 090.”

Późniejsze nakłady odnoszące się do pozycji rzeczowych aktywów trwałych, która już została ujęta jako składnik aktywów są dodawane do wartości bilansowej tego składnika aktywów, o ile jest prawdopodobne, że jednostka uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne, które przewyższa korzyści możliwe do osiągnięcia w ramach pierwotnie oszacowanych korzyści uzyskiwanych z już posiadanego składnika aktywów. Wszelkie pozostałe późniejsze nakłady są ujmowane jako koszty okresu, w którym zostały poniesione. Nakłady na remonty i konserwacje rzeczowych aktywów trwałych ponoszone w celu przywrócenia lub utrzymania przyszłych korzyści ekonomicznych, jakich jednostka może oczekiwać w oparciu o pierwotnie oszacowane korzyści ujmują się jako koszty w momencie poniesienia.

Główne części składowe niektórych pozycji rzeczowych aktywów trwałych ujmują się jako odrębne aktywa, z uwzględnieniem niezależnego okresu ich ekonomicznego użytkowania.

Umorzenie

Podlegająca amortyzacji wartość rzeczowych aktywów trwałych rozkładana jest w sposób systematyczny na przestrzeni okresu ich użytkowania. Stosowana metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Odpisy amortyzacyjne ujmowane są jako koszt danego okresu.

Okres użytkowania pozycji rzeczowych aktywów trwałych oraz metoda amortyzacji podlega corocznej weryfikacji i jeżeli oczekiwania znacząco różnią się od wcześniejszych szacunków, odpisy amortyzacyjne za bieżące i przyszłe okresy są korygowane

Podstawę dokonywania odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych stanowi aktualny plan amortyzacji sporządzany na pierwszy dzień każdego roku obrotowego, określający stawki i kwoty rocznych odpisów poszczególnych środków trwałych.

Plan amortyzacji zawiera m.in.:

- numer inwentarzowy,
- symbol klasyfikacji rodzajowej,
- nazwę obiektu,
- datę przyjęcia do użytkowania,
- wartość początkową,
- metodę amortyzacji,
- stopę rocznej amortyzacji,
- roczną i miesięczną kwotę odpisów.

W przypadku środków trwałych przyjętych użytkowanych na podstawie umów leasingu operacyjnego, które w myśl przepisów ustawy o rachunkowości zaliczane są do środków trwałych – okres amortyzacji ustala się w oparciu o okres ekonomicznej użyteczności.

W razie zmiany techniki produkcji, przeznaczenia do likwidacji, wycofania z używania lub innych przyczyn powodujących trwałą utratę gospodarczej przydatności środka trwałego dokonuje się, w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych, odpowiednich, nieplanowych odpisów amortyzacyjnych.

Wycena środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych

Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny) pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne umarza się metodami określonymi w punkcie poprzedzającym.

Środki trwałe z grup 0,1,2 wycenione są wg wartości godziwej. Środki trwałe z pozostałych grup wyceniane są wg cen nabycia bądź kosztu wytworzenia .

W przypadku nieruchomości grupa 0-grunty wycenione zostały wg wartości godziwej. Nie podlegają amortyzacji.

Grupa 1 – Budynki i lokale wyceniane wg wartości godziwej umarzone są przez okres 720 miesięcy – stawka 1,66% w skali roku. Pozostałe środki w ramach tej grupy od 120 do 480 miesięcy.

Grupa 2 – Obiekty inżynierii lądowej i wodnej, wycenione wg wartości godziwej umarzone są przez 720 miesięcy, stawka 1,66% w skali roku. Pozostałe środki trwałe od 120 do 300 miesięcy.

Wycena pozostałych aktywów i pasywów

Środki trwałe w budowie

wycenia się w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Wartość środków trwałych w budowie zwiększają ujemne różnice kursowe oraz odsetki od kredytów za okres budowy środka trwałego, zaś zmniejszają odpisy z tytułu trwałej utraty jego wartości.

Nieruchomości

ewidencjonuje się i wycenia według zasad obowiązujących dla środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, czyli według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej, pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Wartości niematerialne zaliczane do inwestycji

ewidencjonuje się i wycenia według zasad obowiązujących dla środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, czyli według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej, pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Udziały (akcje) w innych jednostkach oraz inne inwestycje zaliczone do aktywów trwałych wycenia się według

cen nabycia pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Zapasy materiałów, towarów, produktów gotowych, półproduktów i produktów w toku wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia lub też wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa.

W odniesieniu do zapasów materiałów jednostka prowadzi ewidencję:

- ilościowo-wartościową w magazynie.

Stan magazynu jest uzgadniany z ewidencją wartościową prowadzoną przez księgowość na koniec każdego miesiąca.

W odniesieniu do zapasów towarów jednostka prowadzi ewidencję:

- ilościowo-wartościową w magazynie.

Stan magazynu jest uzgadniany z ewidencją wartościową prowadzoną przez księgowość na koniec każdego miesiąca.

W odniesieniu do zapasów produktów gotowych jednostka prowadzi ewidencję:

- ilościowo-wartościową w magazynie.

Stan magazynu jest uzgadniany z ewidencją wartościową prowadzoną przez księgowość na koniec każdego miesiąca.

Przyjęcie materiałów do magazynu następuje według:

- rzeczywistych cen zakupu.

Rozchód materiałów z magazynu wycenia się metodą:

„pierwsze weszło, pierwsze wyszło” (FIFO),

Przyjęcie towarów do magazynu następuje według rzeczywistych cen zakupu.

Rozchód towarów z magazynu wycenia się metodą:

„pierwsze weszło, pierwsze wyszło” (FIFO).

Przyjęcie produktów gotowych z produkcji do magazynu następuje według:

- cen ewidencyjnych; wartość zapasów do kosztów wytworzenia korygują odchylenia, które rozliczane są na zapas i na rozchód zapasów na podstawie wskaźnika odchyień.

Rozchód produktów gotowych z magazynu w przypadku prowadzenia ewidencji według:

rzeczywistego kosztu wytworzenia wycenia się metodą:

„pierwsze weszło, pierwsze wyszło” (FIFO).

Zapasy produkcji nie zakończonej na dzień bilansowy wycenia się według:

- bezpośrednich kosztów wytworzenia, na które składają się koszty związane bezpośrednio z jednostką produkcji, takie jak bezpośrednia robocizna i materiały bezpośrednie. Składają się na nie także systematycznie rozłożone, stałe i zmienne koszty produkcji, poniesione przy przetwarzaniu materiałów na wyroby gotowe. Stałymi pośrednimi kosztami produkcji są te pośrednie koszty produkcji, które pozostają stosunkowo niezmiennie niezależnie od wielkości produkcji, takie jak koszty amortyzacji i utrzymania budynków i wyposażenia fabryki oraz produkcyjne (fabryczne) koszty zarządzania i administracji. Zmiennymi pośrednimi kosztami produkcji są te pośrednie koszty produkcji, które zmieniają się bezpośrednio lub prawie bezpośrednio wraz ze zmianą wielkości produkcji, takie jak pośrednie koszty materiałów i robocizny.

Inwestycje krótkoterminowe wycenia się według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub wartości rynkowej.

Inwestycje krótkoterminowe, dla których nie istnieje aktywny rynek, wycenia się w wartości godziwej.

Należności wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożności, czyli po uwzględnieniu odpisów aktualizujących ich wartość. Wartość należności aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty. W odniesieniu do:

- należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości – do wysokości należności nieobjętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności, zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym, z chwilą powzięcia informacji,
- należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego – w pełnej wysokości, z chwilą uzyskania postanowienia sądu,
- należności kwestionowanych przez dłużników oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna – do wysokości niepokrytej gwarancją lub innym zabezpieczeniem z chwilą z chwilą skierowania wierzytelności potwierdzonej prawomocnym wyrokiem sądu na drogę postępowania egzekucyjnego.
- należności stanowiących równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego – w wysokości tych kwot, do czasu ich otrzymania lub

- odpisania, z chwilą powzięcia informacji,
- należności przeterminowanych (o okresie przeterminowania dłuższym niż 365 dni) lub nieprzeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w przypadkach uzasadnionych rodzajem prowadzonej działalności lub strukturą odbiorców – w wysokości wiarygodnie oszacowanej kwoty odpisu z chwilą skierowania wierzytelności potwierdzonej prawomocnym wyrokiem sądu na drogę postępowania egzekucyjnego.

Zobowiązania zgodnie z MSR 39, tj. czyli wg zamortyzowanego kosztu.

Zobowiązania finansowe, dla których określony jest termin wymagalności wycenia się zgodnie z MSR 36, tj. wg zamortyzowanego kosztu.

Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych wycenia się według wartości nominalnej.

Rezerwy na straty i zobowiązania wycenia się w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości.

Rezerwy tworzone są gdy:

- na jednostce ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne,
- można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Rezerwę zmniejsza zrealizowanie obowiązku, na który została utworzona, zaś niewykorzystane rezerwy (z uwagi na ustanie lub zmniejszenie ryzyka strat, na które zostały utworzone) rozwiązuje się na dobro kont pozostałych przychodów operacyjnych lub przychodów finansowych.

Wycena instrumentów finansowych:

- dla instrumentów finansowych, dla których istnieje aktywny rynek wartość godziwą ustala się na podstawie ich bieżącej ceny zakupu/sprzedaży.
- Jeżeli rynek na dany składnik aktywów lub zobowiązań finansowych nie jest aktywny (a także w odniesieniu do nienotowanych papierów wartościowych), ustala się wartość godziwą stosując odpowiednie techniki wyceny.
- Wartość godziwa nienotowanych dłużnych papierów wartościowych ustalana jest jako wartość bieżąca przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu tych papierów, zdyskontowana bieżącą stopą procentową.
- Wartość godziwą jednostek uczestnictwa w otwartych gotówkowych funduszach inwestycyjnych ustala się na podstawie wyceny dokonanej przez te fundusze.
- Wartość godziwa udziałów w zamkniętych funduszach inwestycyjnych ustalana jest na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach finansowych tych funduszy.

Udziały (akcje) własne wycenia się według cen nabycia.

Kapitały oraz pozostałe aktywa i pasywa wycenia się według wartości nominalnej.

Wycena aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych

Na dzień bilansowy:

wyrażone w walutach obcych aktywa (z wyłączeniem udziałów w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności) oraz pasywa wycenia się po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski, za wyjątkiem pozycji niepieniężnych tj. otrzymanych i zapłaconych zaliczek.

W ciągu roku obrotowego:

- 1) operacje sprzedaży i kupna walut oraz operacje zapłaty należności lub zobowiązań wycenia się po kursie kupna lub sprzedaży banku, z którego usług korzysta jednostka, bądź po kursie wynegocjowanym. W przypadku ogłoszenia przez bank, z którego usług korzysta jednostka więcej niż jednej tabeli spółka przyjmuje, w przypadku ogłoszenia dwóch tabel w ciągu dnia – kursy z pierwszej ogłoszonej tabeli, a w przypadku ogłoszenia więcej niż dwóch - kursy z drugiej ogłoszonej w ciągu dnia tabeli kursów.
- 2) należności i zobowiązania wyrażone w walutach obcych przelicza się na złote według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień poniesienia kosztu, chyba że w zgłoszeniu celnym lub innym wiążącym jednostkę dokumencie ustalony został inny kurs.

- 3) waluta pobierana z konta na zaliczki na delegacje pracowników wycenia się po kursie średnim NBP, a w przypadku jej zakupu po cenie nabycia (kursu sprzedaży banku obsługującego jednostkę)
- 4) rozchód waluty z rachunku walutowego dokonuje się wg metody FIFO
- 5) zaliczki pobrane na delegacje zagraniczne wypłacone w złotych rozlicza się wg kursów:
 - średniego NBP z dnia pobrania zaliczki w PLN dla waluty, dla której firma prowadzi odrębne rachunki walutowe tj. EURO bądź USD,
 - sprzedaży z dnia pobrania zaliczki w PLN dla pozostałych walut.

Zasady wyceny zobowiązań warunkowych

Zobowiązanie warunkowe jest możliwym zobowiązaniem, które powstaje na skutek zdarzeń przeszłych i którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w przyszłości w momencie wystąpienia niepewnych zdarzeń (nad którymi jednostka nie ma pełnej kontroli). Zobowiązaniem warunkowym może być również obecne zobowiązanie jednostki, które powstaje na skutek przeszłych zdarzeń i którego nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie lub nie jest prawdopodobne, aby wypełnienie tego zobowiązania spowodowało wypływ środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. W związku z tym zobowiązanie takie nie jest prezentowane w bilansie, ale jest opisywane w dodatkowych informacjach i objaśnieniach do sprawozdania finansowego.

Przykładem zobowiązań warunkowych mogą być zobowiązania wynikające z udzielonych przez jednostkę gwarancji lub poręczeń majątkowych.

Zobowiązanie warunkowe wycenia się w wartości udzielonych gwarancji, poręczeń lub w inny sposób wiarygodnie oszacowanej wartości.

Zasady wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających wartość aktywów

W jednostce mogą występować pochodne instrumenty finansowe (np. terminowe kontrakty forward) charakteryzujące się następującymi cechami:

- ich wartość zależy od zmiany wartości instrumentu bazowego (stopy procentowej, kursu bazowego, kursu wymiany walut itp.),
- wydatki początkowe na ich nabycie nie występują lub są bardzo niskie,
- rozliczenie instrumentu nastąpi w przyszłości.

Kontrakty terminowe mogą być zawierane w celu zabezpieczenia się przez jednostkę przed niekorzystnymi dla niej zmianami kursów walutowych, stóp procentowych, indeksów giełdowych.

Jednostka może stosować pochodne instrumenty zabezpieczające w celu:

- zabezpieczenia wartości godziwej, to jest ograniczenia zagrożenia wpływu na wynik finansowy zmian wartości godziwej wynikających z określonego ryzyka związanego z wprowadzonymi do ksiąg rachunkowych aktywami i zobowiązaniami finansowymi lub określoną ich częścią,
- zabezpieczenia przepływów pieniężnych, to jest ograniczenia zagrożenia wpływu na wynik finansowy zmian w przepływach pieniężnych wynikających z określonego ryzyka związanego z wprowadzonymi do ksiąg rachunkowych aktywami i zobowiązaniami, uprawdopodobnionymi przyszłymi zobowiązaniami lub planowanymi transakcjami.

Kontrakty dotyczące instrumentów finansowych uznaje się za służące ograniczeniu ryzyka związanego z aktywami lub pasywami jednostki, tj. zabezpieczeniu tych aktywów lub pasywów, jeżeli co najmniej:

- przed zawarciem kontraktu ustalono jego cel oraz określono, które aktywa lub pasywa mają zostać za pomocą tego kontraktu zabezpieczone,
- zabezpieczający instrument finansowy będący przedmiotem kontraktu i zabezpieczane za jego pomocą aktywa lub pasywa charakteryzują się podobnymi cechami, a w szczególności wartością nominalną, datą zapadalności, wpływem zmian stopy procentowej albo kursu waluty,
- stopień pewności oczekiwań dotyczących przewidywanych w wyniku kontraktu przepływów środków pieniężnych jest znaczny.

Jeżeli powyższe warunki zostały spełnione, to przy wycenie zabezpieczanych aktywów lub pasywów uwzględnia się wartość nabytych dla ich zabezpieczenia instrumentów finansowych oraz zmiany ich wartości.

Pozycję zabezpieczaną może stanowić pojedynczy składnik wprowadzonych do ksiąg rachunkowych aktywów lub zobowiązań bądź nie wprowadzone do ksiąg rachunkowych prawdopodobne przyszłe zobowiązania lub transakcje.

Pozycję zabezpieczaną może stanowić również grupa aktywów lub zobowiązań. Zabezpieczenie może dotyczyć jednego z czynników ryzyka zagrażającego zmianami wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pod warunkiem, że efektywność takiego czynnika ryzyka może być efektywnie zmierzona.

Do szczególnych zasad rachunkowości dotyczących pochodnych instrumentów finansowych, w zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale opracowania, stosuje się zasady ustalone w rozporządzeniu Ministra

Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz.U. Nr 149, poz. 1674).

Rezerwy i aktywa z tytułu podatku dochodowego

Rezerwę na podatek dochodowy tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego wymagającej w przyszłości zapłaty w związku z wystąpieniem dodatnich różnic przejściowych. Przejściowe różnice dodatnie powodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Wysokość rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązującego w roku powstania obowiązku podatkowego, to jest w roku realizacji różnic przejściowych.

Przy ustalaniu rezerwy należy uwzględnić stan rozliczeń różnicy ujemnej (o ile wystąpiła) zaksięgowanej na koncie „Aktywa z tytułu podatku odroczonego” według stanu na ostatni dzień poprzedniego roku obrotowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasad ostrożności.

Wysokość aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązującego w roku powstania obowiązku podatkowego, to jest w roku realizacji różnic przejściowych.

Przy ustalaniu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego należy uwzględnić stan rozliczeń różnicy dodatniej (o ile wystąpiła) zaksięgowanej na koncie „Rezerwa na podatek dochodowy” według stanu na ostatni dzień poprzedniego roku obrotowego.

Rezerwa na podatek dochodowy oraz aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w bilansie wykazywane są oddzielnie. Rezerwę i aktywa można kompensować, jeżeli wystąpi tytuł uprawniający do jednoczesnego uwzględnienia przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego.

Bierne rozliczenia międzyokresowe

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów tworzone są w wysokości prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy, wynikających w szczególności:

- 1) z wartości świadczeń wykonanych przez kontrahentów, których kwotę można wiarygodnie oszacować,
- 2) z obowiązku wykonania przyszłych świadczeń wynikających z bieżącej działalności, których kwotę można oszacować, mimo że data ich powstania nie jest jeszcze znana i do których można zaliczyć m.in.:
koszty badania sprawozdania finansowego i inne koszty dotyczące okresu sprawozdawczego,
pozostałe uzasadnione ryzykiem gospodarczym i zwyżkami handlowymi.

Bierne rozliczenia międzyokresowe prezentuje się w pasywach bilansu w pozycji B.I.3 Pozostałe rezerwy krótkoterminowe.

Zasady wyceny rozliczeń międzyokresowych przychodów i kosztów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów, to stan na dzień bilansowy wartości nominalnej przychodów (długoci i krótkoterminowych), których realizacja następuje w okresach przyszłych. Do rozliczeń międzyokresowych przychodów zalicza się między innymi:

- pobrane wpłaty lub zarachowane należności od kontrahentów za świadczenia, które zostaną wykonane w następnym roku obrotowym,
- otrzymane dotacje związane z nabyciem lub wytworzeniem środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych. Otrzymane dotacje lub inne dopłaty ewidencjonowane są w korespondencji z kontem rozrachunkowym 246, na którym prowadzona jest szczegółowa analityka otrzymanych dotacji. Dotacje zaewidencjonowane na koncie rozliczeń międzyokresowych przychodów rozliczenie są w pozostałe przychody operacyjne proporcjonalnie do kosztów amortyzacji środków trwałych sfinansowanych z otrzymanych dotacji. Przyjęcie środków trwałych do ewidencji środków trwałych w module „Środki trwałe” pozwala na wprowadzenie odznaczenia pozwalającego na rozróżnienie środków trwałych sfinansowanych dotacją oraz określenie wartości amortyzacji odpowiadającej części sfinansowanej dotacją.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów

Czynne rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe kosztów tworzą koszty pośrednie. W ciągu okresu sprawozdawczego przedmiotem rozliczeń międzyokresowych są między innymi:

- koszty czynszów i dzierżawy płaconych z góry,
- koszty energii opłaconej z góry,
- koszty ubezpieczeń majątkowych,
- koszty opłat za wieczyste użytkowanie gruntów,
- podatek od nieruchomości,
- aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego,
- inne koszty dotyczące następnych okresów sprawozdawczych (prenumeraty, przedpłaty na targi itp.).

Koszty podlegające aktywowaniu na koncie rozliczeń międzyokresowych rozliczane są proporcjonalnie do wpływu czasu w kolejnych okresach obrotowych, których dotyczą.

Ewidencja dla celów ustalenia dochodu do opodatkowania

W celu prawidłowego ustalania podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych w planie kont jednostki zostały wyróżnione konta analityczne, grupujące koszty działalności podstawowej, koszty finansowe oraz pozostałe koszty operacyjne nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym z jednej strony oraz grupujące przychody finansowe i pozostałe przychody operacyjne nie stanowiące przychodów lub zwolnione z opodatkowania - z drugiej strony. Rozróżnienie analityczne w kontach bilansowych ma potwierdzenie w ewidencji pozabilansowej grupującej koszty i przychody na kontach zespołu „9”. Dodatkowo na kontach zespołu „9” ewidencjonowane są koszty i przychody, które nie zostały zaewidencjonowane na kontach bilansowych, a mają wpływ na ustalenie podstawy opodatkowania. Są to m.in. wypłacone w okresie sprawozdawczym, a dotyczące okresu minionego: wynagrodzenia, składki ZUS i inne świadczenia pracownicze, zapłacone odsetki i inne.

2.2. Wybór systemu rachunku zysków i strat

W ZPUE S.A. sporządza się rachunek zysków i strat w wariantcie kalkulacyjnym.

Wynik finansowy netto składa się z:

- wyniku ze sprzedaży,
- wyniku z pozostałej działalności operacyjnej,
- wyniku z operacji finansowych,
- obowiązkowego obciążenia wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

Ewidencja kosztów prowadzona jest w układzie rodzajowym z wykorzystaniem konta „490 – Rozliczenie kosztów” oraz w układzie kalkulacyjnym w zespole „5”.

2.3. Metoda sporządzania sprawozdania z przepływów pieniężnych

Jednostka sporządza sprawozdanie z przepływów pieniężnych metodą pośrednią. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych przedstawia informacje na temat przepływów środków pieniężnych zaistniałych w ciągu okresu sprawozdawczego, w podziale na działalność operacyjną, inwestycyjną i finansową.

2.4. Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Jednostka sporządza sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym.

2.5. Szczegółowość sprawozdania finansowego

Za sporządzenie i prezentację sprawozdań finansowych jednostki odpowiada Zarząd. Sprawozdanie jednostki zawiera następujące części składowe:

- a) sprawozdanie z sytuacji finansowej,
- b) rachunek zysków i strat,
- c) sprawozdanie zmian w kapitale własnym,
- d) sprawozdanie z przepływów pieniężnych
- e) sprawozdanie z całkowitych dochodów
- f) informację o przyjętych zasadach rachunkowości oraz dane objaśniające.

Sprawozdanie finansowe przedstawia informacje, które są:

- a) przydatne dla użytkowników w procesie podejmowania decyzji,
- b) wiarygodne, czyli takie, dzięki którym sprawozdanie finansowe:
 - wiernie przedstawia wyniki finansowe i sytuację finansową jednostki,
 - odzwierciedla ekonomiczną treść zdarzeń i transakcji, a nie tylko ich formę prawną,
 - jest obiektywne, czyli bezstronne,
 - jest zgodne z zasadą ostrożnej wyceny
 - jest kompletne we wszystkich istotnych aspektach

Przy sporządzaniu sprawozdań finansowych stosowane są nadrzędne zasady rachunkowości tzn.:

- zasada kontynuacji działalności;
- zasada memoriału,
- zasada ciągłości prezentacji;
- zasada istotności.

2.6. Zasada istotności

Ustala się, że dla rzetelnego i jasnego przedstawienia sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego jednostki jako kwoty istotne traktuje się te kwoty, które przekraczają 1% sumy bilansowej za poprzedni okres sprawozdawczy w przypadku wielkości bilansowych lub te kwoty, które przekraczają 5% wyniku finansowego brutto w przypadku wielkości wynikowych.

Ostateczną decyzję co do wysokości kwoty istotności podejmuje osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg w porozumieniu z kierownikiem jednostki.

2.7. W I półroczu 2012 roku weszły w życie następujące zmiany standardów lub interpretacje:

Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”

– przeniesienia aktywów finansowych, zatwierdzone w UE w dniu 22 listopada 2011 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2011 roku lub po tej dacie).

W/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości jednostki.

Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” - prezentacja składników innych całkowitych dochodów (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2012 roku lub po tej dacie),

Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – poprawki do rachunkowości świadczeń po okresie zatrudnienia (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie).

Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone przez UE

MSSF 9 „Instrumenty finansowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 roku lub po tej dacie),

MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),

MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),

MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),

MSSF 13 „Wycena wartości godziwej” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),

MSR 27 (znowelizowany w roku 2011) „Jednostkowe sprawozdania finansowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),

MSR 28 (znowelizowany w roku 2011) „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólne przedsięwzięcia” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),

Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” – Ciężka hiperinflacja i usunięcie sztywnych terminów dla stosujących MSSF po raz pierwszy (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2011 roku lub po tej dacie),

Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” – Pożyczki rządowe (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),

Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” – kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),

Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe” oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” – obowiązkowa data wejścia w życie i przepisy przejściowe,

Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” - Podatek odroczony: realizacja aktywów (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2012 roku lub po tej dacie),

Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja” – kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),

Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (2012)” - dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF opublikowane w dniu 17 maja 2012 roku (MSSF 1, MSR 1, MSR 16, MSR 32 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 lub po tej dacie),

Interpretacja KIMSF 20 „Rozliczanie kosztów usuwania odpadów na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie).

Zarządy spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej ZPUE SA postanowiły nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania powyższych standardów, zmian do standardów i interpretacji. Według szacunków Grupy w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy.

13. Kursy przeliczenia skonsolidowanych wybranych danych finansowych

Wybrane dane finansowe zamieszczone w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za I półrocze 2012 r. zostały przeliczone według następujących kursów wymiany złotego w stosunku do EUR:

- poszczególne pozycje aktywów i pasywów sprawozdania z sytuacji finansowej przeliczono według średniego kursu EUR obowiązującego na dzień 29 czerwca 2012 r., ustalonego przez Narodowy Bank Polski, tj. 4,2613 zł. i na dzień 31 grudnia 2011 r. – 4,4168 zł.

- poszczególne pozycje rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych przeliczona na EUR według kursu, stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski, obowiązujących na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca obrotowego:

- dla okresu styczeń – czerwiec 2012 r. – 4,2246 zł.

- dla okresu styczeń – czerwiec 2011 r. – 3,9673 zł.

Średnia arytmetyczna średnich kursów NBP dla EUR za okres od 01-01 do 30-06-2012 r.		
Numer tabeli	Data	Kurs
21/A/NBP/2012	31.01.2012 r.	4,2270
42/A/NBP/2012	29.02.2012 r.	4,1365
64/A/NBP/2012	30.03.2012 r.	4,1616
84/A/NBP/2012	30.04.2012 r.	4,1721
105A/NBP/2012	31.05.2012 r.	4,3889
125/A/NBP/2012	29.06.2012 r.	4,2613
Średni kurs za 6 m-cy 2012 r.		4,2246
Najwyższy kurs EUR w okresie I półrocza 2012 r.		4,3889
Najniższy kurs EUR w okresie I półrocza 2012 r.		4,1365

Średnia arytmetyczna średnich kursów NBP dla EUR za okres od 01-01 do 30-06-2011 r.		
Numer tabeli	Data	Kurs
20/A/NBP/2011	31.01.2011 r.	3,9345
40/A/NBP/2011	28.02.2011 r.	3,9763
63/A/NBP/2011	31.03.2011 r.	4,0119
83/A/NBP/2011	29.04.2011 r.	3,9376
104/A/NBP/2011	31.05.2011 r.	3,9569
125/A/NBP/2011	30.06.2011 r.	3,9866
Średni kurs za 6 m-cy 2011 r.		3,9673
Najwyższy kurs EUR w okresie I półrocza 2011 r.		4,0119
Najniższy kurs EUR w okresie I półrocza 2011 r.		3,9345

Kurs walut do wyliczenia pozycji sprawozdania z sytuacji majątkowej:

Średni kurs EUR NBP z dnia 29.06.2012 r. – Tabela 125/A/NBP/2012 – 4,2613

Średni kurs USD NBP z dnia 29.06.2012 r. – Tabela 125/A/NBP/2012 – 3,3885

Średni kurs LVL NBP z dnia 29.06.2012 r. – Tabela 125/A/NBP/2012 – 6,1182

Średni kurs EUR NBP z dnia 31.12.2011 r. – Tabela 252/A/NBP/2011 – 4,4168

Średni kurs USD NBP z dnia 31.12.2011 r. – Tabela 252/A/NBP/2011 – 3,4174

Średni kurs LVL NBP z dnia 31.12.2011 r. – Tabela 252/A/NBP/2011 – 6,3120

Średni kurs EUR NBP z dnia 30.06.2011 r. – Tabela 125/A/NBP/2011 – 3,9866

Średni kurs USD NBP z dnia 30.06.2011 r. – Tabela 125/A/NBP/2011 – 2,7517

Średni kurs LVL NBP z dnia 30.06.2011 r. – Tabela 125/A/NBP/2011 – 5,6205

Wybrane skonsolidowane dane finansowe	w tys. zł.		w tys. EUR	
	30.06.2011	30.06.2012	30.06.2011	30.06.2012
I. Skonsolidowane przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	156 991	191 996	39 571	45 447
II. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	6 223	12 504	1 569	2 960
III. Zysk (strata) brutto	5 498	11 422	1 386	2 704
IV. Zysk (strata) netto	4 373	9 249	1 102	2 189
V. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	12 301	-3 213	3 101	-761
VI. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-17 460	-12 739	-4 401	-3 015
VII. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	11 487	19 247	2 895	4 556
VIII. Przepływy pieniężne netto, razem	6 328	3 295	1 595	780
IX. Liczba akcji (w szt.)	1 018 127	1 400 000	1 018 127	1 400 000
X. Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą	4,15	6,57	1,05	1,56
XI. Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą	4,15	6,57	1,05	1,56
XII. Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję zwykłą	0,00	6,40	0,00	1,51

Wybrane skonsolidowane dane finansowe	w tys. zł.		w tys. EUR	
	31.12.2011	30.06.2012	31.12.2011	30.06.2012
I. Aktywa, razem	333 151	375 430	75 428	88 102
II. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	168 191	192 072	38 080	45 074
III. Zobowiązania długoterminowe	21 050	16 229	4 766	3 808
IV. Zobowiązania krótkoterminowe	131 071	145 174	29 676	34 068
V. Kapitał własny	164 960	183 358	37 348	43 029
VI. Kapitał zakładowy	8 990	12 362	2 035	2 901
VII. Liczba akcji (w szt.)	1 018 127	1 400 000	1 018 127	1 400 000
VIII. Wartość księgowa na jedną akcję	162,02	130,97	36,68	30,73
IX. Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję	117,83	130,97	26,68	30,73

Skonsolidowany zysk przypadający na jedną akcję zwykłą w I półroczu 2012 r. został wyliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na grupę na akcje zwykłe, tj. 8 539 tys. zł. i średnioważonej ilości akcji zwykłych: 1 300 000 szt. Skonsolidowany zysk na jedną akcję zwykłą na 30.06.2012 r. wyniósł 6,57 zł.

Skonsolidowany zysk przypadający na jedną akcję zwykłą w I półroczu 2011 r. został wyliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na grupę na akcje zwykłe, tj. 1 737 tys. zł. i ilości akcji zwykłych: 418 127 szt. Skonsolidowany zysk na jedną akcję zwykłą na dzień 30.06.2011 r. wynosi 4,15 zł.

Zarówno w I półroczu roku 2012 jak i I półroczu 2011 nie wystąpiły i w ocenie Zarządu ZPUE SA nie wystąpią przyczyny rozładniające i skonsolidowany zysk na jedną akcję zwykłą.

Skonsolidowana wartość księgowa na jedną akcję w I półroczu 2012 została wyliczona jako iloraz skonsolidowanego kapitału własnego w wysokości 183 358 tys. zł. i całkowitej ilości akcji 1 400 000 szt. Skonsolidowana wartość księgowa na jedną akcję na 30.06.2012 r. wynosiła 130,97 zł.

Skonsolidowana wartość księgowa na jedną akcję w roku 2011 została wyliczona jako iloraz skonsolidowanego kapitału własnego w wysokości 164 960 tys. zł. i całkowitej ilości akcji 1 018 127 szt. Skonsolidowana wartość księgowa na jedną akcję na dzień 31.12.2011 r. wynosiła 162,02 zł.

Rozwodniona skonsolidowana wartość księgowa na jedną akcję w roku 2011 została wyliczona jako iloraz skonsolidowanego kapitału własnego w wysokości 164 960 tys. zł. i całkowitej ilości akcji po uwzględnieniu rozwodnienia, tj. 1 400 000 szt. Rozwodniona skonsolidowana wartość księgowa na jedną akcję na dzień 31.12.2011r. wynosiła 117,83 zł.

W I półroczu 2012 nie wystąpiły i w ocenie Zarządu ZPUE SA nie wystąpią przyczyny rozładniające skonsolidowaną wartość księgową na jedną akcję.